

Uttanríkisráðharrin heilsar her uppi formannin í føroysku uttanríkisnevndini, Helenu Dam á Neystabø.

Mynd: Kalmar

Uttanríkisráðharrin:

Føroyar verða ikki ein byrða í ES-samveldinum

– Ynskja føroyingar fullan limaskap (gjøgnum Danmark blóm.) í ES, so fáa teir hann. Føroyar verða ongantíð ein byrða fyri ES, á sama hátt sum nýggju limalondunum fyri eystan, nú talið av ES borgarum næstu árin verður økt við 100 milliónum fólki, segði Niels Helveg Petersen á fyrilestrarkvöldinum í Nordurlandahúsinum týskvöldið

JÚSTINUS LEIVSSON
EIDESGAARD

Føroyar eru óendaliga litlar í ES-samanhang og hvussu litla oyggjarnar og fólk teja í stóra ES, fekk ein rættuliga varhugan av, tá uttanríkisráðharrin, Niels

Helveg Petersen, helt fyrilestur í Nordurlandahúsinum týskvöldið. Ikki tí, uttanríkisráðharrin royndi ikki at forsmáa Føroyar. Danmark, við sínum fimm milliónum íbúgvum, kallar seg eitt pinkultíð land í ES og Føroyar eru aftur eitt

pinkultíð land, við partvís-um heimastýri, í danska kongarikinum.

– Føroyar er eitt triðja land í ES-samanhang. Hetta er ein støða, sum føroyingar sjálvir hava valt, orsakað av fiskiveiðuspurninginum. Eg haldi, at

Danmark hevur roynt at tala søk føroyinga so væl sum møguligt í ES, segði hann.

– Tó er fiskiveiðuspurningurin ein sera torførur spurningur í ES, hóast hesin bert umboðar ein lítlan part av samhandlinum. Hetta kemst av, at nøkur størri limalond hava eina heilt prinsipiella støðu í fiskiveiðuspurninginum, sum ikki kann vikast, segði Niels Helveg Petersen.

– Danska stjórnin fylgir væl við hvat hendir í Føroyum í samband við samstarvið við ES og eg skilji at orðaskiftið um ES eisini er gangandi í Føroyum. Broytingarnar í ES fara at ávirkað Føroyar og eg skilji, at føroyingar vilja nærkast ES. Men tað eru føroyingar sjálvir, sum avgera teirra støðu til ES. Danmark skal syrgja fyri at Føroyar fáa best møguliga plásing í ES innan tað tilknýti sum føroyingar ynskja, segði Niels Helveg Petersen.

Eystureuropa

Niels Helveg Petersen skuldi roða um »Perspek-

tiver í EU-samarbejdet og hann nýtti nógv tíð at greiða frá framtíðini hjá ES. Serliga greiddi hann frá stóru viðkanunum av limalondunum eystureftir og tað var serliga her, at ein fekk varhugan av hvussu litlar Føroyar eru í ES samanhang.

– Talan verður um 12 lond, sum innan tey næstu árin fara at gerast limir í ES. Í hesum londum búgva umleið 100 milliónir fólki. Tað vil siga, at tá øll londini eru vorðin limir er 350 milliónir fólki vorðin ES-borgarar, sigur Niels Helveg Petersen.

Aftaná fyrilesturinn varð uttanríkisráðharrin spurður um Danmark hevði stóra ávirkan á avgerðirnar í ES.

– Eg haldi, at vit hava størri ávirkan innanfyri ES, enn vit høvdu havt uttanfyri. Vit hava umboð í ministararáðnum og har fáa vit gjørt okkara ávirkan galdandi. Vit eru eisini umboðaði í ES tinginum og kunnu gera okkara arbeiði har. Tað hendir seg meir enn so, at smærri londini í ES draga eina línu og tað hendir seg eisini, at smærri londini eru samd við eitt av teimum stóru og hetta gevur ávirkan, segði Niels Helveg Petersen.

Uniónin

– Uniónin skal vera veruleiki um aldarskiftið og hetta merkir stórar broytingar í Europa. Hetta er kanska størsta broytingin sum nakrantíð er farin fram í søguni hjá Europa. Men tað er ikki bert ES sum viðkar. Stórar broytingar henda eisini innan NATO. NATO skal eisini viðka eystureftir og fleiri av nýggju limalondunum hjá ES verða eisini limir í verjusingonguni. Hetta fer at ganga fríðaliga fyrri seg og verður gjørt opið og við samtykki frá Ruslandi. At Eystureuropeisk lond vilja gerast limir í NATO er ein náttúrlig avleiðing av, at hesi lond nú verða meira demokratiserað, segði Niels Helveg Petersen.

– Eisini henda stórar broytingar í OSCE, felagsskapinum fyrri trygd og samstarv. Russland og Europa nærkast. Russland hevur gjørt eina umfatandi samstarvsavtalu við ES, segði Niels Helveg Petersen.

– ES-modellið hevur víst seg at virka og limaskapur í ES hevur víst seg at fremja vælstand í limalondunum, segði hann.

– Størsta avbjóðingin í dag er at fáa limaskapin hjá nýggju limalondunum uppá

pláss. ES verður fundamentið fyri samstarvinum í Europa í komandi öld. Tað sum hendir í Eystureuropa í dag er tað sama, sum hendir í Vestureuropa eftir seinna heimsbardaga. 50 ár seinkað eru hesi lond nú farin at endurbyggja samfeløgini undir demokratiskum treytum, segði Niels Helveg Petersen.

Laga seg til nýggju londini

– Nú verður tað eitt toyggj hjá ES at fáa bygnaðin í ES at laga seg til nýggju limalondini. Eftir aldarskiftið verða 27 lond í ES. Eg haldi, at vit eru komnir væl frá byrjan og øll londini, sum ynskja limaskap, tey hava rætt til hendan.

– Eg havi ongantíð verið av tí áskoðan, at ES skal verða ein afturlatin klubb, fyrri tey lond, sum einaferð eru vorðin limir. ES eigur at vera ein opin felagsskapur. Hevur eitt land ynskið um at gerast limur, so skal tað eisini sleppa, um tað uppfyllir demokratisku treytirnar, segði Niels Helveg Petersen.

Tey londini sum hava søkt um limaskap í løtuni eru Polen, Tjekkia, Ungarn, Slovakia, tey trý baltisku londini, Slovenia í fyrrverandi Jugoslavia, Kypren og Malta. Kypren fær ikki limaskap fyrr enn trupulleikarnir við turkiska minnilutanum eru loystir. Sama er galdandi í Slovenia við ungarska minnilutanum.

Fátæk lond

– Tað hava altíð verið atfinningarsamar røddir í ES móti at taka fátæk lond upp í felagsskapin. Men royndirnar eitt nú við Spaniu og Portugal hava vist, at tað er ikki so kostnaðarmikið. Vit skulu minnast til, at búskaparligur vøkstur verður í nýggju limalondunum og tað merkir, at tær 100 milliónir av nýggjum ES borgarum eisini fara at hava keypimegi. Bert í fjórðingst samhandlin hjá Danmark við Eystureuropa við 30 prosentum, segði Niels Helveg Petersen.

– Tó er munur á at fáa vælskipaði idnaðarlond sum Svøríki og Eysturriki í ES. Har eru ongir trupulleikar segði hann.

– Vestureuropa fer at fáa nógv burtúr uppyggingini av Eystureuropa. Vit hava vørurnar, vit hava vitan. Eg rokni við at samhandlin fer at blóma, eisini tí at tímalónin í Eystureuropa er munandi lægri enn í Føroyum.

Okkara lögmaður, okkara uttanríkisráðharrin og okkara ríkisumboð. Mynd: Kalmar

BÍLIG LASTBILAKOYRING
Lastbilur v/ krana
Tlf. 56222 / 83623